

การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการโรงเรียนสยามกลการ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาหมุกดาหาร

DEVELOPMENT OF THE TEACHER'S COMPETENCY IN INTEGRATED
LEARNING MANAGEMENT AT SAYAMKONLAKAN 4 SCHOOL UNDER MUKDAHAN
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

วิเชียร สังขাত্রี*

รองศาสตราจารย์ ดร. สายันต์ บุญใบ**

ดร. เยาวลักษณ์ สุตะโคตร***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูโรงเรียนสยามกลการ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหมุกดาหาร 2) แนวทางพัฒนาศักยภาพในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูโรงเรียนสยามกลการ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหมุกดาหารและ 3) ติดตามและประเมินผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูโรงเรียนสยามกลการ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหมุกดาหาร ใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ดำเนินการ 2 วงรอบ แต่ละวงรอบประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นวางแผน (Planning) ขั้นการปฏิบัติ (Action) ขั้นสังเกตการณ์ (Observation) ขั้นสะท้อนกลับ (Reflection) กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 14 คน และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม จำนวน 68 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสังเกต แบบประเมิน แบบทดสอบ และแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จัดหมวดหมู่ของเนื้อหาและนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูโรงเรียนสยามกลการ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหมุกดาหาร

1.1 สภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูโรงเรียนสยามกลการ 4 พบว่า ผลการประเมินภายนอก (สมศ) รอบสอง) ในมาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ ผลการประเมินอยู่ในระดับ พอใช้ และมาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผลการประเมินอยู่ในระดับ พอใช้ ซึ่งคุณภาพทั้ง 2 มาตรฐานไม่เป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียนที่วางไว้

1.2 ปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูโรงเรียนสยามกลการ 4 พบว่า ครูส่วนใหญ่ยังยึดวิธีการสอนแบบเดิมๆ ทั้งนี้เป็นเพราะครูมีพฤติกรรมการสอนที่มีลักษณะไม่เตรียมการสอน ไม่ได้วัดประเมินผลตามสภาพจริงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้พฤติกรรมของผู้เรียนมีลักษณะที่ไม่ได้แสดงออกอย่างชัดเจนและมีเหตุผล ไม่สามารถสร้างจินตนาการที่หลากหลายให้เกิดเป็นความรู้ได้ และครูผู้สอนไม่มีความรู้เกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เนื่องจากยังไม่ได้รับการฝึกอบรม ปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียนอย่างยิ่ง

2. แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูโรงเรียนสยามกลการ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหมุกดาหาร ประกอบด้วย การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศ

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

*** ผู้อำนวยการกองการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร

3. ผลการดำเนินการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูโรงเรียนสยามกลการ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคกลาง พบว่า ครูโรงเรียนสยามกลการ 4 มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเพิ่มขึ้น เห็นความสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ สามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการและมีความมั่นใจในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ สามารถนำเข้าสู่บทเรียนโดยสร้างความเข้าใจกระตุ้นความสนใจให้แก่ผู้เรียน บรรยากาศในชั้นเรียนส่งผลให้ผู้เรียนกล้าพูดกล้าตอบคำถามมากขึ้น มีความสนุกสนานในการเรียน แต่อย่างไรก็ตามอุปสรรคปัญหาในการปฏิบัติการสอนของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to investigate the current states and problems in the development of the teachers' competence in the integrated learning management at Sayamkonlakan 4 School, 2) to find out a guide line to develop the teachers' potentiality in integrated learning management at Sayamkonlakan 4 School, and 3) to follow up and evaluate the development of the teachers' potential in intergrated learning management at Sayamkonlakan 4 School under Mukdahhan Primary Educational Service Area Office. This research employed two spirals of a four - stage action research comprising planning, action, observation, and reflection. The target group consisted of the researcher and 14 co researchers and 68 informants. The instruments used were a form of observation, a form of assessment, tests and a form of interview. Statistical analysis of quantitative data employed mean, percentage, standard deviation. The qualitative data were analyzed through classification of the content and presentation of descriptive analysis.

The findings of this study were as follows :

1. The effects of the study of the current states and problems on the development of the integrated learning management among the teachers at Sayamkonlakan 4 School revealed that:

1.1 In terms of the current states of managing learning at Sayamkonlakan 4 School, it was found that the effects of The External Assessment in Standard 4 the students gained the abilities on analytical thinking, synthetical thinking and consideration, critical thinking as well as visions. The assessment is satisfactory. In case of Standard 9, the teachers gained abilities to manage the school effectively with an emphasis on the learner-centered approach. The assessment was satisfactory. The quality of these two Standards were under the school goals set.

1.2 The problems concerning the integrated learning management indicated that most of the teachers were clung to traditional/conventional methods of teaching because the teachers' teaching preparation behaviors were in forms of the neglect of preparation. A lack of continual authentic evaluation affected the learners' behaviors to be ambiguous and unreasonable. The learners could not make their imaginations diverse and become knowledge eventually. The teachers could not write the lesson plans emphasizing on the integrated learning management because they had not been trained. These problems affected the learners' quality at a high degree.

2. The guidelines to develop the teachers' integrated learning management at Sayankonlakan 4 School included workshops and internal supervision.

3. The effects of the development of the integrated learning management among the teachers at Sayamkonlakan 4 School showed that the teachers gained a better understanding of the integrated learning, paid attention to the importance of this type of learning. They could write the lesson plans on the integrated learning and gained better confidence in managing this type of learning. The learners were motivated to lessons interestingly. In addition, the atmosphere in the classrooms Made the students brave to answer the teachers' questions more. All in all, the students had more fun in learning.

ภูมิหลัง

ยุคนี้เป็นยุคโลกาภิวัตน์เป็นสังคมและเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-based society and Economy) ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างรวดเร็ว การบริหารจัดการในทุกวิชาชีพ จำเป็นต้องปรับตัวอย่างมาก จึงจะนำไปสู่ความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้า (ธีระ รุญเจริญ. 2550 : 7) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 22 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และในมาตรา 24 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้ จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ และจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคลากรในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 12)

การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง พ.ศ. 2552-2561 มีความคาดหวังที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นกลไกที่สำคัญในการสร้างคนไทยยุคใหม่ คือ สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง รักการอ่าน และมีนิสัยใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต มีความสามารถในการสื่อสาร สามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจิตสาธารณะ มีระเบียบวินัย เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม สามารถทำงานเป็นกลุ่ม มีศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึกและความภูมิใจในความเป็นไทย ยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รักเกียรติคุณคุณธรรม และต่อต้านการซื้อสิทธิ์ขายเสียง และสามารถก้าวทันโลก ซึ่งจากลักษณะคนไทยที่คาดหวังจากการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง เมื่อมองย้อนกลับมามีหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มีการกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียนไว้ตั้งแต่มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด ซึ่งเป็นการกำหนดคุณภาพผู้เรียนที่มีความครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะเข้าไว้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน เพื่อเตรียมรองรับการพัฒนาเยาวชนสำหรับทศวรรษที่ 21 และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จะเห็นว่ามีความสอดคล้องกัน แต่สิ่งสำคัญคือทำอย่างไรจะนำสิ่งที่กำหนดไว้ไปพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม ด้วยเหตุนี้จึงต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการจัดการเรียนรู้ ด้วยเป็นกระบวนการที่จะนำหลักการ แนวคิดดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัตินั้น ครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตรจะต้องมีความรู้และเข้าใจในหลักการ แนวคิด และจุดเน้นการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนำไปออกแบบการจัดการเรียนรู้ (กัญญิกา พราหมณ์พิทักษ์. 2553 : 60)

การพัฒนาบุคลากร เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพด้านทักษะ ความชำนาญในการทำงาน ตลอดจนปรับเปลี่ยนทัศนคติของบุคลากรทุกระดับให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน การเพิ่มประสิทธิภาพบุคลากรทำได้ด้วยวิธีการฝึกอบรม ปฐมนิเทศ ส่งไปดูงานต่างประเทศ รวมทั้งสัมมนาทั้งในและนอกสถานที่ เพื่อบุคลากรนั้นๆ จะสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่และมุ่งไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร (อนันต์ ศรีอำไพ. 2550 : 205) ซึ่งการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นับเป็นงานที่มีความสำคัญ สำหรับองค์การยุคปัจจุบัน การก้าวต่อไปในอนาคตขององค์กรใดๆ ล้วนต้องอาศัยงานด้านการพัฒนามนุษย์เป็นรากฐานทั้งสิ้น องค์กรในยุคโลกาภิวัตน์ได้จัดสรรงบประมาณจำนวนมากไปกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาเป็นการทำให้มีคุณภาพมากขึ้นในกรณีที่เกี่ยวข้องกับบุคคลก็คือ การดำเนินการเพิ่มความรู้ ความสามารถ และทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานที่ตนรับผิดชอบให้มีคุณภาพ ประสพผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจแก่องค์กร (ชัยยุทธ ศิริสุทธิ. 2546 : 14) และการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการพัฒนาตนเองแบบยั่งยืน ไปสู่ความเป็นคนเก่ง ดี มีสุข เกิดการพัฒนาทุกๆ ด้าน ทั้งกาย ใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคมไปพร้อมๆ กัน อันเป็นภารกิจที่มีกฎหมายรองรับ ซึ่งครูอาจารย์และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องมีถือปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ไม่เช่นนั้นนโยบายหรือแผนงานที่ใครจะทำก็ได้ ไม่ทำก็ได้ ด้วยความจำเป็นดังกล่าวครูผู้สอนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน ต้องทบทวนบทบาทของตนเองว่า การจัดการเรียนการสอนที่ตนกำลังดำเนินการอยู่ มีคุณภาพถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพสังคมไทยและสังคมโลกปัจจุบันมากน้อยเพียงใด ถึงเวลาที่ทุกคนจะต้องร่วมใจกันปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้สอนต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. 2545 : 6)

การบูรณาการ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ต่างๆ ในขอบเขตของหลักสูตร ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สร้างความสัมพันธ์ในเรื่องหนึ่งไปสู่อีกในเรื่องหนึ่ง ทั้งนี้ เพราะไม่มีประสบการณ์การเรียนรู้อันใดอันหนึ่งเพียงอันเดียวที่มีอิทธิพลต่อผู้เรียนอย่างลึกซึ้ง แต่ต้องอาศัยประสบการณ์หลายอย่างประกอบกัน ในอันที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพัฒนาในตัวผู้เรียนการวางแผนและดำเนินการจัดประสบการณ์เรียนรู้อันดีจะไม่มีค่าเลยถ้าไม่พิจารณาประสานสัมพันธ์ของประสบการณ์รู้นั้นๆ ประกอบ (ธีระ รุญเจริญ. 2550 : 287)

บุรชัย ศิริมหาสาร (2546 : 6) การนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ สหวิทยาการสามารถจัดทำได้ดังนี้ ขั้นแรกเป็นการกำหนดหัวเรื่อง (Theme) ได้แก่ การสร้างหัวเรื่อง โดยมีหลักการกำหนดเรื่อง คือเป็นเรื่องที่ผู้เรียนสนใจและมีโอกาสได้เลือกเรียน เป็นเรื่องที่สามารถโยงความสัมพันธ์ได้หลายวิชา หลายกลุ่มประสบการณ์หรือหลายกลุ่มสาระ เป็นเรื่องที่มีประสบการณ์เดิมอยู่แล้ว สอดคล้องกับชีวิตจริงและมีความหมายต่อผู้เรียน เป็นเรื่องที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของผู้เรียน ส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนรอบด้าน ขั้นที่สองการเชื่อมโยงสาระวิชากับหัวเรื่อง เมื่อครูกำหนดหัวเรื่องได้แล้ว การนำเนื้อหาโยงความสัมพันธ์ให้เกิดความสมดุลหรือให้เกิดความสมบูรณ์ของเรื่องนั้น ครูต้องวิเคราะห์หลักสูตรจากคำอธิบายหลักสูตรในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ ซึ่งในคำอธิบายหลักสูตรจะประกอบด้วย 3 ส่วน คือ เนื้อหา กิจกรรมและจุดประสงค์การเรียนรู้ แล้ววิเคราะห์ว่าเนื้อหาวิชาส่วนใดบ้างที่สัมพันธ์กับเรื่องที่กำหนด ครูต้องคำนึงถึงความสมบูรณ์ของเรื่องที่สอดคล้องกับท้องถิ่น และต้องเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของจุดประสงค์การเรียนรู้ หรือหลอมจุดประสงค์การเรียนรู้ของเรื่องนั้นเข้าด้วยกัน จึงออกแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป ดังนั้นครูผู้สอนต้องรู้เป้าหมายของหลักสูตรและเป้าหมายการจัดการศึกษา ครูต้องมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตรการบูรณาการได้รู้และเข้าใจในการประเมินผลการเรียนการสอนและการนำผลการประเมินมาใช้พัฒนาคุณภาพ จึงจะสามารถทำให้การพัฒนาเป็นไปตามทิศทางที่กำหนดและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

การยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่อยู่ห่างไกลความเจริญให้มีคุณภาพทัดเทียมกับโรงเรียนขนาดใหญ่โดยทั่วไปนั้นเป็นเรื่องที่เป็นปัญหาอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาด้านผู้เรียน เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมาก นักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติด สภาพแวดล้อมในชุมชนที่ไม่เอื้อต่อการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ชุมชนไม่เห็นความสำคัญของการศึกษา ระบบข้อมูลสารสนเทศไม่ครอบคลุม ไม่เป็นปัจจุบัน และขาดแคลนบุคลากรที่มีความสามารถพิเศษเฉพาะด้าน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร. 2549 : 40) ซึ่งจากการศึกษาสภาพปัจจุบันโรงเรียนสยามกลการ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร ซึ่งเป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ได้จัดการศึกษา 3 ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้ดำเนินการปฏิรูปการศึกษาตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ มาตามลำดับ โดยมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนที่มีสมบูรณ์ ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม จริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน เรียนรู้ด้วยตัวเองตลอดชีวิตและรู้จักพึ่งตนเอง และจากการที่โรงเรียนได้จัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SSR) ในปีการศึกษา 2553 พบว่า นักเรียนขาดการแสวงหาความรู้จากสื่อ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ ส่งเคราะห์ ไม่สามารถสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ สาเหตุเนื่องจากครูบางส่วนในโรงเรียนยังไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการสอนของตน ยังคงขึ้นอยู่กับบทบาทการสอนแบบเน้นย้ำเนื้อหาบอกให้จด ใช้วิธีการสอนแบบบรรยายมากกว่าวิธีอื่น ไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ทั้งนี้เนื่องจากครูไม่ได้วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างชัดเจน ไม่ได้ระบุพฤติกรรมของผู้เรียนที่หลักสูตรต้องการคืออะไร การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ไม่เหมาะสม ไม่สอดคล้องกับระดับความสามารถ ความรู้เดิม และความต้องการของผู้เรียน เนื้อหาที่เรียนไม่เชื่อมโยงกับชีวิตของนักเรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ไม่หลากหลายและไม่สอดคล้องกับแผนการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นตลอดจนครูผู้สอนไม่เข้าใจวิธีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ จากปัญหาดังกล่าวจึงส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ผู้เรียนมีพฤติกรรมไม่ตรงกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของโรงเรียน รวมทั้งไม่มีการนิเทศติดตามที่มีประสิทธิภาพ การจัดการเรียนการสอนของครูยังไม่เต็มที่และไม่ต่อเนื่อง (โรงเรียนสยามกลการ 4. 2553 : 18)

โรงเรียนสยามกลการ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหารแม้ได้กำหนดนโยบายในการส่งเสริมและการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องกับยุคปฏิรูปการเรียนรู้ โดยการจัดกระบวนการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จากการสำรวจสภาพปัจจุบันในการจัดการศึกษา สังเกตพฤติกรรมการสอนของครูและพฤติกรรมของนักเรียนโดยกระบวนการนิเทศภายใน พบว่า ครูยังขาดความรู้ ความเข้าใจความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ขาดทักษะการประเมินผลที่หลากหลาย และการใช้สื่อนวัตกรรม มีเทคนิควิธีการสอนไม่เน้นกระบวนการให้ผู้เรียนพัฒนาด้านความคิด วิเคราะห์ ส่งเคราะห์ และการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในปีการศึกษา 2553 และผลการ

ประเมินระดับชาติต่ำ ส่งผลให้การประเมินคุณภาพภายนอกครั้งที่ 2 ของโรงเรียนสยามกลการ 4 อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร (สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา. 2550 : 24-28) ในมาตรฐานที่ 2 ความว่า “ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ” มีคุณภาพระดับ “พอใช้” ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำในการรับรองมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา คณะกรรมการการประเมินได้ให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะไว้ว่า “ครูรู้เป้าหมายของหลักสูตรและเป้าหมายการจัดการศึกษา ครูมีความถนัดตรงกับงานที่ปฏิบัติและมีครูตามเกณฑ์ ครูควรได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความเข้าใจด้านการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนการสอนและจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ” ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรในโรงเรียนสยามกลการ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร ได้มีความสนใจที่จะนำข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมการประเมินภายนอกดังกล่าวมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการดำเนินการพัฒนาศักยภาพในการจัดการเรียนรู้วิชาศิลปะศึกษาแบบบูรณาการของบุคลากรโรงเรียนสยามกลการ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการ การเขียนแผนการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยใช้กลยุทธ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ การนิเทศภายใน การศึกษาดูงาน โดยคณะครูมีความเต็มใจที่จะเข้าร่วมพัฒนาในครั้งนี้ด้วยความเต็มใจเพื่อเป็นการพัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ เทคนิควิธีการสอน ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ ให้ผู้เรียนมีสมรรถภาพตามที่หลักสูตรต้องการ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูโรงเรียนสยามกลการ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร
2. เพื่อหาแนวทางพัฒนาศักยภาพในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูโรงเรียนสยามกลการ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร
3. เพื่อติดตามและประเมินผลการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูโรงเรียนสยามกลการ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สภาพและปัญหา

1. สภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูโรงเรียนสยามกลการ 4 พบว่า ผลการประเมินภายนอก (สมศ) รอบสอง) ในมาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ ผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้ และมาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผลการประเมินอยู่ในระดับ พอใช้ ซึ่งคุณภาพทั้ง 2 มาตรฐานไม่เป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียนที่วางไว้
- 2 ปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูโรงเรียนสยามกลการ 4 พบว่า ครูส่วนใหญ่ยังยึดวิธีการสอนแบบเดิมๆ ทั้งนี้เป็นเพราะครูมีพฤติกรรมการสอนที่มีลักษณะไม่เตรียมการสอน ไม่ได้วัดประเมินผลตามสภาพจริงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้พฤติกรรมของผู้เรียนมีลักษณะที่ไม่ได้แสดงออกอย่างชัดเจน และมีเหตุผล ไม่สามารถสร้างจินตนาการที่หลากหลายให้เกิดเป็นความรู้ได้ และครูผู้สอนไม่มีความรู้เกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เนื่องจากยังไม่ได้รับการฝึกอบรม ปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียนอย่างยิ่ง

ผลการพัฒนา

- 1 ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ทำให้ครูโรงเรียนสยามกลการ 4 มีความพยายามและตั้งใจที่จะเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการมาก โดยเข้าร่วมกิจกรรมและปฏิบัติจริงทุกขั้นตอนของการอบรม มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเพิ่ม และเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แรก การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
- 2 ผลการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ พบว่า ครูโรงเรียนสยามกลการ 4 มีความมั่นใจในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการสามารถนำเข้าสู่บทเรียนโดยสร้างความเข้าใจกระตุ้นความสนใจให้แก่ผู้เรียน บรรยากาศในชั้นเรียนส่งผลให้ผู้เรียนกล้าพูดกล้าตอบคำถามมากขึ้น มีความสนุกสนานในการเรียน แต่อย่างไรก็ตามอุปสรรคปัญหาในการปฏิบัติการสอนของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นรูปแบบการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของ แคมมิสและแมกแทกการ์ท (Kemmis & Mc Taggart. 1988 : 11, อ้างถึงใน องอาจ นัยวัฒน์. 2551 : 301 – 303) ดำเนินการเป็นวงรอบ (Spiral) ซึ่งประกอบด้วย

1. ขั้นการวางแผน (Planning)
2. ขั้นปฏิบัติการ (Action)
3. ขั้นการสังเกตการณ์ (Observation)
4. การสะท้อนกลับ (Reflection)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัย จำนวน 14 คน ประกอบด้วย
 - 1.1 ผู้วิจัย 1 คน
 - 1.2 ผู้ร่วมวิจัย ได้แก่ ครูผู้ปฏิบัติการสอน จำนวน 13 คน
2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพิ่มเติม จำนวน 68 คน ประกอบด้วย
 - 2.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน
 - 2.2 วิทยากร จำนวน 1 คน (จากภายนอกโรงเรียน)
 - 2.3 เป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 66 คน โดยเลือกแบบเจาะจง ระดับชั้นละ 6 คน เป็นนักเรียนชาย 3 คนและนักเรียนหญิง 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. ประเภทของเครื่องมือมี 5 ประเภทดังนี้
 - 1.1 แบบประเมิน ประกอบด้วย
 - 1.1.1 แบบทดสอบก่อน - หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ
 - 1.1.2 แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
 - 1.1.3 แบบประเมินการสอน
 - 1.1.4 แบบประเมินความพึงพอใจ
 - 1.2 แบบบันทึกประจำวัน
 - 1.3 แบบสัมภาษณ์
 - 1.3.1 แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน
 - 1.3.2 แบบสัมภาษณ์นักเรียน
 - 1.4 แบบสังเกต ประกอบด้วย
 - 1.4.1 แบบสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครู
 - 1.4.2 แบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน
 - 1.5 แบบบันทึกการนิเทศ

วิธีการรวบรวมข้อมูล

- การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนของการวิจัย (P A O R) ดำเนินการเก็บข้อมูล ดังนี้
1. ระยะเวลาดำเนินการจากวันที่ 10 มิถุนายน 2554 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2554
 2. ประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยใช้แบบประเมินการประชุม แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและวิทยากร
 3. การนิเทศ โดยการสังเกตการณ์สอน ใช้แบบบันทึกการสังเกตการณ์สอน แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูกลุ่มผู้ร่วมวิจัย และแบบสัมภาษณ์นักเรียน

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การจัดกระทำกับข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ ซึ่งข้อมูลที่ได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแบบหลายมิติ จึงเชื่อถือได้และมีคุณภาพ

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ เป็นการแจกแจงข้อค้นพบในเชิงอธิบาย ซึ่งนำมาสู่การสรุปผลการวิจัย และแสดงแนวทางหรือรูปแบบการปฏิบัติงานนั้นๆ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ แบบบันทึกการสังเกต และแบบทดสอบ มารวบรวมดำเนินการวิเคราะห์การตรวจสอบคุณภาพ โดยใช้เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลแบบหลายมิติ (นุชวรา เหลืองอังกูร, 2544 : 79-82) เพื่อประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และเป็นการแสวงหาความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การบันทึกการสังเกต และการทดสอบ ว่าสิ่งที่ดำเนินการมานั้นแท้จริงเหมาะสมเพียงใด มีปัญหา อุปสรรคอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาหาวิธีการที่จะแก้ไขและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

2.1 วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและปัญหา ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาการพัฒนา การจัดทำแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการ ของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยมาประมวลผลและเรียบเรียงในรูปแบบของความเรียง

2.2 วิเคราะห์วิธีการพัฒนา ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ เกี่ยวกับวิธีการพัฒนาการจัดทำแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยมาประมวลผลและเรียบเรียงในรูปแบบของความเรียง

2.3 วิเคราะห์ผลการพัฒนา ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ เกี่ยวกับวิธีการพัฒนาการจัดทำแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการของกลุ่มผู้ร่วมวิจัยมาประมวลผลและเรียบเรียงในรูปแบบของความเรียง ทั้งนี้ ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แยกประเภทของข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ข้อมูลที่ได้จากแบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์โดยการพรรณนาวิเคราะห์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (Mean) ร้อยละ (Percentage) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพและปัญหาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูโรงเรียนสยามกลการ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร

1.1 สภาพการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูโรงเรียนสยามกลการ 4 พบว่า ผลการประเมินภายนอก (สมศ) รอบสอง) ในมาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ ผลการประเมินอยู่ในระดับ พอใช้ และมาตรฐานที่ 9 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผลการประเมินอยู่ในระดับ พอใช้ ซึ่งคุณภาพทั้ง 2 มาตรฐานไม่เป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียนที่วางไว้

1.2 ปัญหาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูโรงเรียนสยามกลการ 4 พบว่า ครูส่วนใหญ่ยังยึดวิธีการสอนแบบเดิมๆ ทั้งนี้เป็นเพราะครูมีพฤติกรรมการสอนที่มีลักษณะไม่เตรียมการสอน ไม่ได้วัดประเมินผลตามสภาพจริงอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้พฤติกรรมของผู้เรียนมีลักษณะที่ไม่ได้แสดงออกอย่างชัดเจนและมีเหตุผล ไม่สามารถสร้างจินตนาการที่หลากหลายให้เกิดเป็นความรู้ได้ และครูผู้สอนไม่มีความรู้เกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ เนื่องจากยังไม่ได้รับการฝึกอบรม ปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียนอย่างยิ่ง

2. แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูโรงเรียนสยามกลการ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร ประกอบด้วย การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศภายใน

3. ผลการดำเนินการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูโรงเรียนสยามกลการ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร พบว่า

3.1 ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการทำให้ครูโรงเรียนสยามกลการ 4 มีความพยายามและตั้งใจที่จะเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการมาก โดยเข้าร่วมกิจกรรมและปฏิบัติจริงทุกขั้นตอนของการอบรม มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการเพิ่ม และเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แทรกการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

3.2 ผลการนิเทศภายในเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ พบว่า ครูโรงเรียนสยามการ 4 มีความมั่นใจในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ สามารถนำเข้าสู่บทเรียนโดยสร้างความเข้าใจกระตุ้นความสนใจให้แก่ผู้เรียน บรรยากาศในชั้นเรียนส่งผลให้ผู้เรียนกล้าพูดกล้าตอบคำถามมากขึ้น มีความสนุกสนานในการเรียน แต่อย่างไรก็ตามอุปสรรคปัญหาในการปฏิบัติการสอนของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 การพัฒนาศักยภาพในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการของครูควรควรดำเนินงาน เพื่อให้การพัฒนาเกิดประสิทธิภาพ
- 1.2 สถานศึกษาควรจัดหาสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยรวมถึงจัดแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนใช้ในการศึกษาค้นคว้าและเื้อต่อกิจกรรมการเรียนการสอน
- 1.3 ควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการนิเทศระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อจะได้บรรลุตามเป้าหมาย
- 1.4 การวัดผลประเมินผล ต้องคำนึงถึงการวัดผลตามสภาพจริง ซึ่งสามารถวัดผลประเมินผลได้ครอบคลุมเนื้อหาสาระการเรียนรู้และสามารถวัดประเมินผลได้ทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะกระบวนการและด้านพฤติกรรมที่พึงประสงค์
- 1.5 ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนใช้วิธีการเรียนการสอนบูรณาการทุกระดับและทุกรายวิชาอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาค้นคว้าในการจัดการเรียนรู้แบบอื่นๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
- 2.2 ควรศึกษาและพัฒนาบุคลากรทุกคนให้มีความรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการให้หลากหลายต่อเนื่องเพื่อเป็นการส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้อีกยิ่งขึ้น
- 2.3 ควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและปรัชญาแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในกิจกรรมการเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545
พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 25451. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
 องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2546.
- กัญญา หราหมณ์พิทักษ์. “การจัดการเรียนรู้ เส้นทางสู่ความสำเร็จ ในการนำหลักสูตรสู่ชั้นเรียน,” วารสารวิชาการ, 13(1), 60, 2553.
 ชัยยุทธ์ ศิริสุทธิ. การบริหารทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรการศึกษา. มหาสารคาม : โครงการบริหารวิชาการภายนอกมหาวิทยาลัย
 มหาสารคาม, 2546.
- ชาญชัย อาจิมสมาจาร. การนิเทศการสอนแผนใหม่. กรุงเทพฯ : โฟร์เพช, 2547.
- ธีระ รุญเจริญ. การบริหารเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง, 2545.
- โรงเรียนสยามกลการ 4. รายงานการประเมินตนเอง (SSR) ปีการศึกษา 2553. มุกดาหาร : งานประกันคุณภาพการศึกษา
 ฝ่ายวิชาการ : โรงเรียนสยามกลการ 4, 2553.
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. วิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์, 2545.
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร. รายงานผลการพัฒนาโรงเรียนเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้สู่สถานศึกษา. มุกดาหาร :
 ฝ่ายนิเทศการศึกษา, 2549.
- องอาจ นัยพัฒน์. การออกแบบการวิจัย : วิธีการเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพและผสมผสานวิธีการ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
 2551.
- Kemmis, S. and Mc Taggart. The Action Research Planner. 3ed Victory : Deakin University Press.1988.
- Lewis, Joanne G. “The Impact on Teacher Practice When Character Education is Integrated Into
 Curriculum,” Dissertation Abstracts International,25(10) : unpagged, 2007.